

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Розробник: Корнієнко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент (Корнієнко І. А.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Рускуліс Л.В.)
«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 „Середня освіта”		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – науковий проект / реферат	014.01 Середня освіта (Українська мова і література). Мова і література (англійська)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин-180		4	4
		Семестр	
		7	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь бакалавра	Лекції	
		22	8
		Практичні, семінарські	
		30	18
		Лабораторні	
		10	8
		Самостійна робота	
28	56		
Вид контролю:		Залік	Іспит

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить 180 год.: 96 год. – аудиторні заняття, 84 год. – самостійна робота (53 % - 47 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: практично оволодіти українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Завдання курсу:

- закріпити, систематизувати й узагальнити знання, уміння й навички, здобуті студентами у шкільному курсі української мови;
- поглибити знання про будову української мови, її історію і розвиток у процесі становлення, формування й еволюції української нації;
- прищепити студентам любов і повагу до рідного слова, пояснити роль і значення мови в житті кожної людини й суспільства зокрема;
- сформувати на основі мовного матеріалу уміння й навички творчого підходу до вирішення проблем гуманітарних наук, а також сприяти розвитку таких умінь і навичок як аналіз й синтез на ґрунті мовних явищ;
- формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови, уникаючи мовних помилок;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої

думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів, що властиві українській мові як мові високої культури;

- прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять з української мови;
- формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного мовного дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Сучасна українська літературна мова» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія лінгвістичних вчень», «Загальне мовознавство», «Історія мови», «Стилістика української мови», «Новітні напрями сучасної лінгвістики», «Методика навчання фахових дисциплін», «Українська ономастика».

Навчальна дисципліна складається із 6 кредитів.

Очікувані результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

- набуття міцних знань із професійних дисциплін;
- знання структури філологічної науки, поділу знань на мовознавчу та літературознавчу складову, усвідомлення специфіки кожної;
- олодіння знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови;
- володіння основними поняттями, концепціями і фактами сучасної мовознавчої і літературознавчої науки.

II. Фахові:

- уміння з'ясовувати предмет синтаксису сучасної української мови та основні поняття, пов'язані з синтаксисом складного речення;
- уміння ретично інтерпретувати поняття складного речення (типи, структура, засоби зв'язку предикативних частин та семантико-синтаксичні відношення між ними);
- уміння практично визначати й аналізувати подані вище конструкції, пояснювати вживання розділових знаків у них.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення.

Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця.

Тема 2. Складносурядне речення.

Кредит 2. Складнопірядне речення.

Тема 3. Складнопірядне речення нерозчленованої і нерозчленованої структури.

Тема 4. Складнопірядне речення багатокomпонентне.

Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки).

Тема 5. Фонетичний аналіз слова (складні випадки).

Тема 6. Словотвірний і морфемний аналіз (складні випадки).

Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку.

Тема 7. Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення.

Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку.

Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період. Конструкції з чужим мовленням.

Тема 9. Складне синтаксичне ціле. Текст.

Тема 10. Період. Конструкції з чужим мовленням.

Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки).

Тема 11. Пунктуація простого речення.

Тема 12. Пунктуація складного речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення						
Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця Проблеми дослідження складного речення. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Формально-синтаксична та семантико-синтаксична структура складного речення. Комунікативна організація складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.	15	2	4			9
Тема 2. Складносурядне речення Складносурядне речення в системі складного речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами. Речення з єднальними, зіставно-протиставними, розділовими та градаційними сполучниками. Складносурядні речення відкритої та закритої структур. Складносурядні багатокomпонентні конструкції. МКР № 1	15	6	4	2		3
Усього:	30	8	8	2		12
Кредит 2. Складнопірядне речення						
Тема 3. Складнопірядне елементарне речення Складнопірядне речення як тип синтаксичної конструкції. Складнопірядне елементарне речення. Структурні особливості складнопірядних речень. Функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині. Принципи класифікації складнопірядних речень. Складнопірядні елементарні речення	15	6	8			1

нерозчленованої структури. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини. Семантико-структурні типи складнопідрядних речень нерозчленованої структури. Складнопідрядні елементарні речення розчленованої структури. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Складнопідрядні речення з підрядними супровідними. Складнопідрядні речення з пояснювальними відношеннями між предикативними частинами.						
Тема 4. Складнопідрядне багатокомпонентне речення Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах. Складнопідрядні речення з неоднорідною супідрядністю, послідовною підрядністю та однорідною супідрядністю. Поняття про контаміновані складнопідрядні багатокомпонентні речення.	15	2	4	4		5
Усього:	30	8	12	4		6
Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки)						
Тема 5. Фонетичний аналіз слова (складні випадки)	15	2	4	2		7
Тема 6. Словотвірний і морфемний аналіз (складні випадки)	15	4	6	2		3
Усього:	30	6	10	4		10
Усього годин:	90	22	30	10		28
Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку						
Тема 7. Елементарне і багатокомпонентне складне безсполучникове речення Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові елементарні речення з однорідними та неоднорідними частинами та їх основні різновиди. Багатокомпонентне безсполучникове складне речення. Типологія ББСР.	15	2	4	2		7
Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку Складні речення із сурядністю і підрядністю та їх різновиди. Складні речення з підрядністю і сурядністю. Складне сполучниково-безсполучникове речення. Конструкції з сурядністю і безсполучниковістю; з підрядністю і безсполучниковістю; з сурядністю, підрядністю і безсполучниковістю.	15	2	6	2		5
Усього:	30	4	10	4		12

Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період. Конструкції з чужим мовленням						
Тема 9. Складне синтаксичне ціле. Текст. Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Засоби зв'язку його компонентів: семантична пов'язаність речень, єдність їх змісту, лексичні, морфологічні, синтаксичні та ритмомелодійні засоби. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення	15	2	2			11
Тема 10. Період. Конструкції з чужим мовленням. Період як своєрідна синтаксична структура. Структурно-семантичні особливості періоду. Семантико-синтаксичні відношення між частинами періоду. Структурно-семантичні ознаки прямої мови, способи заміни прямої мови непрямою, особливості вживання невластиве-прямої мови в художньому стилі.	15	2	4	2		7
Усього:	30	4	6	2		18
Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки)						
Тема 11. Пунктуація простого речення.	15	0	1	1		13
Тема 12. Пунктуація складного речення.	15	0	1	1		13
Усього:	30	0	2	2		26
Усього годин :	90	8	18	8		56
Разом:	180	30	48	18		84

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>	
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	2
2.	Тема 2. Складносурядне речення	6
	<i>Кредит 2. Складнопірядне речення</i>	
3.	Тема 3. Складнопірядне речення нерозчленованої структури	6
4.	Тема 4. Складнопірядне багатоконпонентне речення	2
	<i>Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки)</i>	
5.	Тема 5. Фонетичний аналіз слова (складні випадки)	2
6.	Тема 6. Словотвірний і морфемний аналіз (складні випадки)	4
	<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку</i>	

7.	Тема 7. Елементарне і багатокомпонентне складне безсполучникове речення	2
8.	Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку	2
	<i>Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період.</i>	
9.	Тема 9. Складне синтаксичне ціле. Текст.	2
10.	Тема 10. Період. Конструкції з чужим мовленням.	2
	<i>Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки)</i>	
11.	Тема 11. Пунктуація простого речення.	
12.	Тема 12. Пунктуація складного речення.	
	Разом:	30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>	
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	4
2.	Тема 2. Складносурядне речення	4
	<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>	
3.	Тема 3. Складнопідрядне речення нерозчленованої і розчленованої структури	8
4.	Тема 4. Складнопідрядне багатокомпонентне речення	4
	<i>Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки)</i>	
5.	Тема 5. Фонетичний аналіз слова (складні випадки)	4
6.	Тема 6. Словотвірний і морфемний аналіз (складні випадки)	6
	<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку</i>	
7.	Тема 7. Елементарне і багатокомпонентне складне безсполучникове речення	4
8.	Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку	6
	<i>Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період. Конструкції з чужим мовленням</i>	
9.	Тема 9. Складне синтаксичне ціле. Текст.	2
10.	Тема 10. Період. Конструкції з чужим мовленням.	4
	<i>Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки)</i>	
11.	Тема 11. Пунктуація простого речення.	1
12.	Тема 12. Пунктуація складного речення.	1
	Разом:	48

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>	
1.	Тема 1. Синтаксичний аналіз багатокомпонентного складносурядного речення. Складне речення як синтаксична одиниця	2
	<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>	

2.	Тема 2. Синтаксичний аналіз багатокomпонентного складнопідрядного речення	4
	<i>Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки)</i>	
3..	Тема 3. Фонетичний аналіз	2
4.	Тема 4. Словотвірний і морфемний аналіз	2
	<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку</i>	
5.	Тема 5. Синтаксичний аналіз безсполучникового складного речення.	2
6.	Тема 6. Синтаксичний аналіз складного речення з різними видами зв'язку	2
	<i>Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період. Конструкції з чужим мовленням.</i>	
7.	Тема 7. Синтаксичний аналіз періодів	2
	<i>Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки)</i>	
8.	Тема 11. Пунктуація простого речення.	1
9.	Тема 12. Пунктуація складного речення.	1
	Разом:	18

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Складне речення. Складносурядне речення</i>	
1.	Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця	9
2.	Тема 2. Складносурядне речення	3
	<i>Кредит 2. Складнопідрядне речення</i>	
3.	Тема 3. Складнопідрядне речення нерозчленованої і розчленованої структури	1
4.	Тема 4. Складнопідрядне багатокomпонентне речення	5
	<i>Кредит 3. Види лінгвістичного аналізу (складні випадки)</i>	
5.	Тема 5. Фонетичний аналіз слова (складні випадки)	7
6.	Тема 6. Словотвірний і морфемний аналіз (складні випадки)	3
	<i>Кредит 4. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку</i>	
7.	Тема 7. Елементарне і багатокomпонентне складне безсполучникове речення	7
8.	Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку	5
	<i>Кредит 5. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період. Конструкції з чужим мовленням</i>	
9.	Тема 9. Складне синтаксичне ціле. Текст.	11
10.	Тема 10. Період. Конструкції з чужим мовленням.	7
	<i>Кредит 6. Основи української пунктуації (складні випадки)</i>	
11.	Тема 11. Пунктуація простого речення.	13
12.	Тема 12. Пунктуація складного речення.	13
	Разом:	84

9. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Підготовка проекту / реферату з актуальних питань синтаксису складного речення

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів описувати й аналізувати мовні явища, використовуючи різноманітні наукові джерела.

10. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-49		

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Оцінка *відмінно* виставляється тоді, коли відповідь вважається повною, тобто в ній містяться визначення всіх понять, про які йдеться в питанні, проаналізовано об'єкт аналізу, охарактеризовано його семантичні та структурні ознаки. Відповідь повинна бути чіткою і послідовною, супроводжуватися достатньою кількістю прикладів зі слов'янських мов.

Студенту виставляється *дуже добре* ставиться за виконання 75 % усіх завдань, якщо він у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки.

Студенту виставляється *добре*, якщо студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику мовних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; встановлює синхронність подій у межах курсу, але допускає несуттєві неточності; незначні мовні огріхи. У ході відповіді він розкриває питання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.

Студенту виставляється *достатньо*, якщо він володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, поверхово і фрагментарно або володіє частиною навчального матеріалу, уміє застосовувати знання в стандартних ситуаціях, але порушує послідовність і логічність викладу думок. У відповіді трапляються суттєві мовні помилки.

Оцінка за виконання *індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів: кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 150 до 200 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд. (6 крд. за рік)

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

I півріччя

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольна робота	Залік	Накопичувальні бали/ Сума
K1	K2	K3			100		300/100
60	70	70					

II півріччя

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
K1	K2	K3			50	120	300/100
50	40	40					

11. Засоби діагностики

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати, наукові проекти), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

13. Рекомендована література

Базова

Підручники і методичні посібники

1. Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищих навчальних закладів. К.: Вища школа, 2005. 270 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. К.: Рад. школа, 1982. 208 с.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: підруч. для студ. філол. факультетів вищ. навч. закладів. К.: Либідь, 1993. 368 с.
4. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Вища школа, 1989. 334 с.
5. Гуйванюк Н. В. Українська мова. Схеми, таблиці, тексти: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. Львів: Світ, 2005. 304 с.
6. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.
7. Загнітко А. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк: Дон НУ. 2001. 662 с.
8. Зарицький М. С. Актуальні проблеми української термінознавства: підруч. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Політехніка, 2004. 128 с.
9. Ладоня І.О. Українська мова: навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Вища школа, 2001. 158 с.
10. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова. К.: Вища школа, 1983. 264 с.
11. Лінгвістичний аналіз. Практикум: навчальний посібник /за ред. Г. Р. Передрій. К.: Видавничий центр «Академія», 2005. 255 с.
12. Москаленко Н. А., Фащенко М. М., Смагленко Ф. П. Сучасна українська літературна мова. Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз: навч. посіб. для студ. філол. факультетів унів. Київ – Одеса: Вища школа, 1980. 140 с.

13. Олійник О. Б., Гребницький Г. М. Українська мова та література: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Кондор, 2006. 306 с.
14. Олійник О. Б. Сучасна українська мова: Опорні конспекти. К.: Кондор, 2008. 234 с.
15. Плющ М. Я. Граматика української мови. У 2-х частинах: підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. К.: Вища школа, 2005. 286с.
16. Плющ М. Я., Леута О. І., Гальона Н. П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: навч. посіб. для студ. вузів, що вивч. дисципліну «Сучасна українська мова мова» К.: Вища школа, 1995. 284 с.
17. Плющ М. Я., Леута О. І., Гальона Н. П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ [Текст]: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Вища школа, 2003. 287 с.
18. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. Граматика української мови в таблицях [Текст]: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. К.: Вища школа, 2004. 167с.
19. Сучасна українська літературна мова. Вправи. Завдання. За творами Т. Г. Шевченка / за ред. Г. М. Вокальчук, В. М. Мойсієнка. К.: ВЦ «Академія», 2016. 224 с.
20. Сучасна українська літературна мова / [за ред. І. К. Білодіда]. Вступ, фонетика. К.: Наукова думка, 1969. 583 с.; Морфологія. К., 1969. 583с.; Синтаксис. К., 1972. 515 с.; Стилїстика. К., 1973. 588 с.; Лексика і фразеологія. К., 1973. 440 с.
21. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник для дистанційного навчання / уклад.: І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань: Візаві, 2018. 334 с.
22. Сучасна українська літературна мова: підруч. для студ. філол. спец.і вищ. навч. закладів / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, Н. І. Тоцька / за ред. А. П. Грищенка. 3-те вид., доп. К.: Вища школа, 2002. 439с.
23. Сучасна українська літературна мова [Текст]: підруч. для студ. філол. спец. вищих навчальних закладів / за ред. М. Я. Плющ. К.: Вища школа, 2009. 430 с.
24. Сучасна українська мова: підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін. К. : Либідь, 2001. 312 с.
25. Сучасна українська мова: підруч. для студ. гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О. Д. Пономаріва. 3-те вид., перероб. К.: Либідь, 2005. 488 с.
26. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.
27. Шевчук С. В., Лобота Т. М. Сучасна українська літературна мова: навч. посіб.. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Арій, 2008. 384 с.
28. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: навч. посіб. для студ. педагогічних навч. закладів. К.: Літера, 2000. 284 с.
29. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови: посіб.. Київ: Освіта, 2016. 287 с.
30. Ющук І. П. Українська мова: підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. 4-те вид. К.: Либідь, 2008. 640 с.

Довідникова література

1. Ахманова О. С. Словник лінгвістичних термінів. М.: Радянська енциклопедія, 1966. 608 с.
2. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: словник-довідник. К.: Либідь, 1995. 192 с.
3. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К.: Либідь, 2001. 223 с.
4. Зубков М. Сучасний російсько-український і українсько-російський словник: понад 65000 слів. 4.вид., випр. й доп. Харків: Фоліо, 2006. 620 с.
5. Зубков М. Г. Українська мова [Текст]: Універсальний довідник. 4-те вид. випр. і доп. Харків: Школа, 2009. 496 с.
6. Онуфрієнко Г. С., Таранова Н. В. Навчальний тлумачний словник лінгвістичних термінів (90 терміноодиниць). Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 1998. 52 с.
7. Російсько-український і українсько-російський тлумачний словник / за заг. ред. Л. Г. Савченко. Харків: Прапор, 2004. 270 с.
8. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 843 с.
9. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінів-сполучень / уклад. Л. М. Пустовіт [та ін.] К.: Довіра, 2000. 1018 с.
10. Словник української мови / Відп. ред. В. В. Жайворонок. К. : ВЦ «Просвіта», 2016. 1320 с.
11. Словник української мови: в 11 т. К.: Наукова думка, 1970-1980. Т. 1-11.

12. Українська мова: енциклопедія. К.: Українська енциклопедія, 2004. 824 с.
13. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Либідь, 2001. 222 с.
14. Український орфографічний словник: Близько 100000 слів / за ред. А. О. Свещенко. Х.: Прапор, 2003. 846 с.
15. Український орфографічний словник: Близько 165 тис. слів / за ред. В. М. Русанівського; уклад.: В. В. Чумак та ін. 5-е вид., переробл. і доповн. К.: Довіра, 2006. 940 с.
16. Шевченко Л. Ю., Різун В. В., Лисенко Ю. В. Сучасна українська мова: Довідник. К.: Либідь, 1996. 264 с.

Допоміжна

Синтаксис української мови

1. Анікеєнко Ю. А. Функціонально-семантичні параметри експлікаторів розділових відношень зі значенням черговості та сумніву, непевності. *Наукові праці: наук.-метод. журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 11–16.
2. Балко М. Інтонація як засіб вираження синтаксичного зв'язку у словосполученні. *Лінгвістичні студії*. 2013. Вип. 26. С. 78–82.
3. Білошицька А. Односкладні речення. Українська мова, 8 клас. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 1–2. С. 44–47.
4. Бойчук Т. Синтаксис і пунктуація простого речення (Тестові завдання). *Дивослово*. 2010. № 10. С. 20–23.
5. Бріцин В. М., Жайворонок В. В. Односкладні речення слов'янських мов у функціонально-граматичному та етнолінгвістичному аспектах. *Мовознавство*. 2003. № 2–3. С. 86–95.
6. Бріцин В. М., Мозгунов В. В. Когнітивні аспекти теорії модальності (на матеріалі східнослов'янського художнього дискурсу). *Мовознавство*. 2013. № 2–3. Ч. 128–148.
7. Бріцин В. М. Модальність і предикативність: лінії розмежування і протиставлення. *Мовознавство: наук.-теорет. журнал*. 2015. № 2. С. 77–85.
8. Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум: навч. посіб. для студ. філол. факультетів ун-тів. К.: Вища школа, 1989. 254 с.
9. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К.: Вища школа, 1992. 253 с.
10. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Семантико-синтаксична структура речення. К.: Вища школа, 1983. 283 с.
11. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви: монографія / відп. ред. А. П. Загнітко. Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
12. Вінтонів М. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 2. С. 3–7.
13. Голуб Н. Синтаксис простого і складного речення: тренувальні вправи. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 2. С. 15–19.
14. Горголюк Н. Г. Об'єктивна і суб'єктивна модальність: співвідношення понять і термінів. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 287. Т. 299. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 26–32.
15. Городенська К. Г. Дери́вація синтаксичних одиниць. К.: Наукова думка, 1991. 192 с.
16. Горяний В. Д. Синтаксис односкладних речень. К.: Вища школа, 1984. 127 с.
17. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць: монографія. Чернівці: Рута, 1999. 336 с.
18. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. К.: Вища школа, 1973. 212 с.
19. Дудик П. С. Словосполучення в українській літературній мові. К.: Вища школа, 1998. 136 с.
20. Загнітко А. Синтаксична синоніміка і синтаксична дери́вація. Донецьк: ДонНУ. 2003.
21. Загнітко А. Теоретична грамати́ка української мови: Синтаксис. Донецьк: ДонНУ. 2001. 662 с.
22. Загнітко А. Український синтаксис: наук.-теорет. і навч. комплекс; навч. посіб.. Інститут змісту і методів навчання ДДУ. К.; 1996. Ч. I 201 с.; Ч. II. 240 с.
23. Заборна М. С. Просте речення. Складні випадки аналізу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 85 с.

24. Зубко Т. В. Семантична типологія предикатів сприйняття в сучасній українській літературній мові. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 55–60.
25. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. К.: Вища школа, 1986. 166 с.
26. Іваницька Н. Л. Просто й переконливо про непрості аксіоми теоретичної граматики (І. Р. Вихованець. Від слова - через словосполучення - до речення). *Наукові праці Донецького університету на пошану І. Р. Вихованця*. Донецьк, 2010. С. 32-38.
27. Іваницька Н. Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. К.: Вища школа, 1989. 63 с.
28. Іваницька Н. Л. Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення. Вінниця, 2004. 94 с.
29. Історія української мови: Синтаксис / За заг. ред. А. П. Грищенка. К.: Наукова думка, 1983. 503 с.
30. Кадомцева Л. О. Українська мова: Синтаксис простого речення. К.: Вища школа, 1985. 152 с.
31. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.
32. Караман О. Підготовка студентів до викладання синтаксису в профільній школі. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 5. С. 24–28.
33. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К.: Вища школа, 1995. 312 с.
34. Кобилянська М. Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Збірник вправ. К. Вища школа, 1981. 200 с.
35. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові: монографія. Вінниця: ТОВ «НІлан-ЛТД», 2015. 316 с.
36. Колоїз Ж. В. Малюга Н.М., Явір В.В. Сучасна українська літературна мова: Збірник завдань для лабораторних робіт: посіб. для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. К.: Знання, 2006. 356с.
37. Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови: В 2 ч. К.: Радянська школа, 1972. Ч. 2. 283 с.
38. Кульбабська О. В. Вторинна предикація у простому реченні: монографія. Чернівці: Чернів. Нац. ун-т, 2011. 672 с.
39. Масицька Т. Особливості синтаксичної залежності в структурі простого речення. *Тенденції розвитку української лексики та граматики*. Варшава-Івано-Франківськ, 2014. Т. 3. С. 236–249.
40. Мельничук О. С. Розвиток структури слов'янського речення. К.: Наукова думка, 1966. 226 с.
41. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій. Луцьк: Вежа, 2001. 340 с.
42. Ожоган В. М. Синтаксис української мови: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Освіта України, 2009. 332 с.
43. Олійник О. Б., Гребницький Г. М. Українська мова та література: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Кондор, 2006. 306 с.
44. Олійник О. Б. Сучасна українська мова [Електронний ресурс]: Опорні конспекти. К.: Кондор, 2008. 234 с.
45. Островська Л. С. Вираження темпоральної семантики атрибутивними конструкціями. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. С. 81–86.
46. Островська Л. С. Інфінітив у системі атрибутивних відношень. *Наукові праці: науковий журнал*. Вип. 282. Т. 294. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 63–67.
47. Плиско К. М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення: навч. посіб. для студ. філол. факультетів ун-тів та пед. ін-тів. Харків: Вид-во «Основа», 1992. 149 с.
48. Плющ М. Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані). К.: Вища школа, 1976. 157 с.
49. Плющ М. Я. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. К.: Слово, 2015. 264 с.

50. Русская грамматика: В 2-х т. Т. 2: Синтаксис / Под ред. В. В. Виноградова. М.: Высшая школа, 1980. 128 с.
51. Синтаксичний аналіз тексту [Текст]: навч. посіб. для студ. вищих навч. / І. М. Кочан. К., 2008. С. 286–314.
52. Сич В. Ф. Односкладні речення в українській мові. *Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти*: зб. вибраних наук. пр. / МОН України, ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Черкаси: Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. С. 123-137.
53. Слинько І. І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: навч. посіб. для студ. філол. факультетів пед. ін-тів. К.: Вища школа, 1994. 670 с.
54. Степаненко М. І. Синтаксична і семантична валентність відносних прикметників у сучасній українській мові: монографія. Полтава: Астроя, 2017. 236 с.
55. Степаненко М. І., Українець Л. Ф., Ніколашина Т. І. Співвідношення семантики і структури в системі мовних одиниць: колективна монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. 390 с.
56. Степаненко М. І. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава: Дивосвіт, 2018. 318 с.
57. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис [Текст]: підручник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Знання, 2010. 374 с.
58. Тимкова В. А. Семантико-синтаксична структура двоскладних речень із предикатами якості в українській мові: монографія. К. Кондор, 2005. 134 с.
59. Ткаченко Є. М. Українська мова. Пунктуація: правила, вправи, диктанти: навч. посіб.. Х.: Консум, 2001. 288 с.
60. Тоцька Н. І. Українська пунктуація. Практикум: навч. посіб. для студ. філолог. факультетів ун-тів. К.: Вища школа, 1990. 160 с.
61. Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. К.: Вища школа, 1968. 226 с.
62. Ужченко В. Д. Сучасна українська мова. Збірник вправ і завдань: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Вища школа, 2006. 286 с.
63. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.
64. Швець І. Р. Синтаксичні функції інфінітива в сучасній українській літературній мові (Інфінітив у функції другорядних членів речення). Одеса: Вид-во Одеського державного університету, 1972. 58 с.
65. Шкурятяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: навч. посіб. для студ. нефілол. спеціальностей вищих навч. закладів. К.: Вища школа, 2007. 823 с.
66. Шрамко Р. Г., Степаненко М. І. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава: Астроя, 2017. 284 с.
67. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів освіти. 2-ге вид., доп. К.: Академія, 2010. 408 с.
68. Ющук І. П. Українська мова: підручник для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів. 4-те вид. К.: Либідь, 2008. 640 с.
69. Яворська С. Перевірка навчальних досягнень із синтаксису простого речення як засіб розвитку критичного мислення учнів. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 12. С. 42–46.
70. Ясак Т. Мультимедійні дидактичні засоби навчання синтаксису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 7–8. С. 23–28.
71. Яцимірська М. Г. Сучасна українська мова: Пунктуація: [навч. посіб.]. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 286 с.

14. Інформаційні ресурси

Підручники

1. Електронний підручник з української мови (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика) URL: <http://www.mova.info/pidruchn.aspx>
2. Єгорова Т. Д. Практичний курс української мови: навч. посіб. . 2-ге вид., виправ. URL : <http://www.twirpx.com/file/672757/>
3. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. URL: http://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
4. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису: Монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. URL:

5. Купрікова Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. URL : <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf>
6. Мовознавство. Філологія. URL: <http://uareferats.com/index.php/referat/search?cat=32&page=4>
7. Мовознавство: науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL : www.movoznavstvo.org.ua/
8. Синтаксис української мови: навч.-метод. комплекс / укл. О. В. Дуденко. URL : http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3389/1/sintaxis_komplex_15.pdf
9. Сучасна українська літературна мова: підручник [Електронний ресурс] / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; [за ред. А. П. Грищенка]. URL : <http://www.twirpx.com/file/1264494/>
10. Сучасна українська літературна мова : навч. комплекс: посіб. для студ. філол. спец. / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко, І. В. Мілева, Г. К. Барилова; [за заг. ред. проф. В. Д. Ужченка]. 2-ге вид., випр. і доп. URL: <http://dspace.ltsu.org/jspui/bitstream/123456789/250/1/Макет%202009.pdf>
11. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. URL :
12. Українська мова і література в школі: науково-методичний журнал. URL: http://www.undip.org.ua/news/fahovi_detail.php?ID=372
13. Ющук І. П. Українська мова : [підручник]. 4-те вид. URL: <http://www.twirpx.com/file/266343/>
14. Ющук І. П. Українська мова. Вправи. навч. посіб. URL: <http://www.twirpx.com/file/600473/>
Інші ресурси. Словники
1. Багатомовний словник (перекладний). URL: <http://www.slovnyk.org>
2. «Великий тлумачний словник сучасної української мови онлайн». URL: <http://www.slovnyk.net>
3. Інтегрована лексикографічна система «Словники України» / Національна академія наук України. Версія 1.03. Український мовно-інформаційний фонд, 2003.
4. «Лінгвістичний портал». Найпопулярніші розділи: «Чотиримовний науковий словник», «Перекладач», «Словники», «Відкритий словник», «Електронний підручник з української мови» (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика). URL: <http://www.mova.info/>
5. Освітньо-інформаційний ресурс «Український центр». URL: <http://www.ukrcenter.com>
6. Сайт «Cybermova». URL: <http://cybermova.com/index.ua.htm>
7. Сайт «Український правопис». URL: Українська мова. Енциклопедія. URL: Українська мова. URL: <http://ukrainskamova.narod.ru>